

VÝROČNÁ SPRÁVA
NADÁCIA POLIS ŽILINA

2016

Všetci ľudia sa rodia slobodní a rovní v dôstojnosti i právach. Sú obdarení rozumom a svedomím a majú konať v duchu bratstva. *Charta ľudských práv, Článok 1.*

NADÁCIA POLIS ŽILINA ďakuje všetkým podporovateľom, spolupracovníkom, dobrovoľníkom za pomoc pri naplňaní svojho poslania.

Svoje poslanie naplňa NADÁCIA POLIS prostredníctvom verejných kultúrno-vzdelávacích aktivít s medzinárodne uznávanými osobnosťami a rozmanitými témami, ktoré sa dotýkajú všetkých oblastí spoločenského života, vrátane dodržiavania ľudských práv.

Zážitkovými vzdelávacími aktivitami určenými pre širokú verejnosť všetkých vekových kategórií sa snaží prispievať k prehĺbovaniu poznania, kritického myslenia, osobnostného rastu, rozvoju charakteru, úcte k hodnotám, vedeniu otvoreného a tolerantného dialógu, skultúrňovaniu spoločenského vedomia, budovaniu lepšej spoločnosti.

Aktivity nadácie majú širokú mediálnu podporu, vďaka čomu je ich dosah celospoločenský. Články z podujatí zverejňuje portál www.zilina.sk. Videozáznamy nájdete na www.youtube.com/nadaciapolis a www.tyzden.sk.

V roku 2016 zorganizovala Nadácia POLIS 14 diskusných podujatí so 42 hosťami zo Slovenska, Českej republiky a Rakúska. Počet priamych návštevníkov bol približne 1.200 a ďalšími desiatimi tisíckami boli internetoví a televízni diváci.

Pravidelnou súčasťou verejných diskusií bola ponuka kvalitných kníh a autogramiáda. Zo všetkých verejných stretnutí sme vysielali priamy prenos, pripravili a zverejnili články, spracovali videozáznamy a tie distribuovali do médií.

Nadácia POLIS bola v roku 2016 tiež jedným z hlavných organizátorov 13. ročníka Žilinského literárneho festivalu, bola partnerom Medzinárodného festivalu dokumentárnych filmov JEDEN SVET v Žiline a festivalu verejných priestorov v Žiline mestoINAK.

NÁVŠTEVA PREZIDENTA REPUBLIKY P. ANDREJA KISKU

V spolupráci s Kanceláriou prezidenta SR zorganizovala Nadácia POLIS stretnutie p. prezidenta Andreja Kisku so zástupcami žilinských mimovládnych organizácií, ktorým 30. marca 2016 ukončil svoju celodennú návštevu Žiliny.

STOPY V SNEHU

Premiérnutie dokumentu *Stopy v snehu* z dielne Ústavu pamäti národa s následnou diskusiou.

Hostia:

Marián Balázs, publicista, šéfredaktor Global magazínu (aj v úlohe moderátora)

Patrik Dubovský, riaditeľ Sekcie vedeckého výskumu, Ústav pamäti národa

Alojz Gabaj, väznený za prenášanie náboženskej literatúry, ocenený Pamätnou medailou Za odpor proti totalitnému režimu

Helena Sondejová,

Peter Žaloudek, ocenený Pamätnou medailou Za odpor proti totalitnému režimu

Hudobná vsuvka:

Ondrej Tkáč a **Stanley** zo slovenskej gospelovej legendy Kapucíni & Stanley

Komunistický režim v Československu v rokoch 1948 – 1989 neumožňoval občanom slobodný prístup k informáciám. Zavedená bola cenzúra, mnohí autori zakázaní, súkromné vydavateľstvá zrušené a náboženská literatúra takmer neexistovala. Dokument *Stopy v snehu* mapuje nielen samotné pašovanie literatúry, ale aj tlačenie kníh, samizdatov a ich distribúciu. Súčasne objasňuje motivácie ľudí, ktorí nezištne riskovali vlastnú slobodu, aby napomohli k vnútornej slobode ostatných.

Ústredným motívom dokumentu Slavomíra Zrebného je príbeh troch kamarátov, ktorým sa stalo osudným prenášanie náboženskej literatúry. Alojz Gabaj, Branislav Borovský a Tomáš Konc boli 12. decembra 1983 na československej hranici s Poľskom zatknutí, väznení a odsúdení na trest odňatia slobody. Súdný proces vyvolal protest verejnosti a na medzinárodnom poli sa mladých chlapcov zastal aj americký prezident Ronald Reagan, ktorý ich proces uviedol ako príklad porušovania ľudských práv pred konferenciou o ľudských právach.

Podujatie sme organizovali v rámci festivalu dokumentárnych filmov Jeden svet.

STRACH, UTEČENCI, SLOVENSKO

Hostia:

Andrej Bán, reportér časopisu .týždeň, prináša očité svedectvá o migračnej kríze od sýrskych hraníc po strednú Európu

Jozef Hašto, psychiater, psychoterapeut, vysokoškolský pedagóg

Marián Balázs, publicista (aj v úlohe moderátora)

Témy:

Správajú sa naši a európski politici v otázkach migračnej krízy rozumne, vecne a zodpovedne?

Kde končí pochopiteľný strach a kde začína hystéria a zneužívanie ustráchanosti na politické ciele?

Sme v zajatí falošných predstáv? Ohrozujú utečenci slovenskú spoločnosť?

Článok na stránkach mesta Žilina: „Ľudia môžu utekať v oveľa väčších počtoch ...“

Videozáznam: www.youtube.com/nadaciapolis, www.tyzden.sk

Reportáž: TV Severka

PLATENÉ PARKOVANIE: ÁNO ALEBO NIE?

Petra Kolínská, zastupiteľka hlavného mesta, predsedníčka Výboru pre legislatívu, verejnú správu, protikorupčné opatrenia a informatiku, členka výboru pre dopravu, Praha
Miroslav Lepeta, predseda Rady asociácie SPA (Slovenská parkovacia asociácia), Martin
Libor Šíma, podpredseda Rady ČPA (Česká parkovacia asociácia), Praha
Marián Gogola, Katedra cestnej a mestskej dopravy, Žilinská univerzita

Diskusia o problematike parkovania v našich mestách a vo svete. Každé mesto vyspelého sveta sa dnes potýka s rovnakým problémom. Tým je neúmerné množstvo áut, ktoré sú koncentrované na malej ploche. Zástavba, ktorá bola vybudovaná v 20. storočí vôbec nerátala s takýmto stupňom motorizácie, aký je dnes. Situácia, kde jedna rodina v Európe bežne vlastní dve a viac áut je dnes úplne bežná.

Diskusné okruhy:

Dajú sa parkovacie miesta budovať donekonečna? Uvedomujeme si, že náklady na používanie automobilu by mal znášať jeho vlastník a nie aj tí, ktorí automobil nevlastnia?

Je spravodlivé investovať toľko verejných prostriedkov do budovania parkovísk na úkor ostatných dôležitých vecí? Má každý vlastník auta automaticky nárok na parkovacie miesto?

Aký by mal byť ideálny počet áut na obyvateľa? Môže mesto profitovať aj z verejno-súkromného partnerstva? A ako sa s týmto problémom vysporiadali v iných mestách na Slovensku a v Európe?

Diskusiu sme organizovali v spolupráci s OZ Preles.

Videozáznam: www.youtube.com/nadaciapolis

UMENIE ČÍTAŤ, UMENIE PÍSAŤ, UMENIE ŽIŤ

Hostia:

Alta Vášová, prozaička, scenáristka, autorka literatúry pre deti a mládež

František Mikloško, disident, politik

Ján Štrasser, spisovateľ, básnik, esejista, prozaik, dramaturg, prekladateľ

Moderovala: **Lucia Faltinová**

Posolstvá spisovateľov a prezentácia knihy rozhovorov Jána Štrassera s Altou Vášovou Sledoslov (2015) a knihy rozhovorov František Mikloško, s podtitulom Rozhovory o dobe a ľuďoch (2016).

František Mikloško, ktorý sa nepokladá za spisovateľa, skôr za publicistu, na podujatí povedal aj túto myšlienku:

„Fascinuje ma pamäť národa či spoločnosti. Na Slovensku sa pamäť nenosí, nemáme pre to zmysel. Nie sú ľudia, ktorí by ju chceli pestovať, nie sú ľudia, ktorí by jej dedičstvo chceli odovzdať ďalej. Toto ma ťahalo... Snažím sa zaznamenávať udalosti. Raz, ešte v osemdesiatych rokoch, bolo to veľmi napäté (ešéťbáci otravovali) sa ma kolegyňa spýtala, či mi to stojí za to byť takým štvancom. Povedal som jej, že áno, lebo sa stretávam s elitou slovenského a českého národa. Vtedy to boli štvanci, nikto nevedel, čo bude, ale aj po páde komunizmu sa ukázalo, že išlo o elitu, ktorá pretrvá. Je našou povinnosťou zaznamenať tieto príbehy.“

UMENIE A GÝČ. FILM

Martin Ciel, filmový teoretik a kritik
Erich Mistrík, estetik

Umenie a estetika. Čo robí kvalitné umelecké diela kvalitnými? Čo je to gýč a ako je rozpoznateľný? Kritériá na odlíšenie gýču od umenia. Môže sa umelecké dielo stať gýčom a naopak? Obrana voči gýču. Gýče v rôznych umeleckých žánroch. Estetická hodnota filmu. Filmový vkus. Filmový gýč. Film a jeho poslanie. Katarzné účinky filmu. Filmové publikum. Jeho potreby a očakávania kedysi a dnes.

SLOBODA POD NÁKLADOM

Pavol Barabáš predstavil svoj nový dokumentárny film, tentokrát o tatranských nosičoch. Ako sám vraví, toto hrdé nosičské remeslo ho formovalo. Nosením strávil deväť tatranských sezón. Začal ako 16 ročný a letné prázdniny strávené nosením na Zbojnicku chatu boli najkrajším obdobím jeho života. Aj preto je pre neho tento dokument výnimočný.

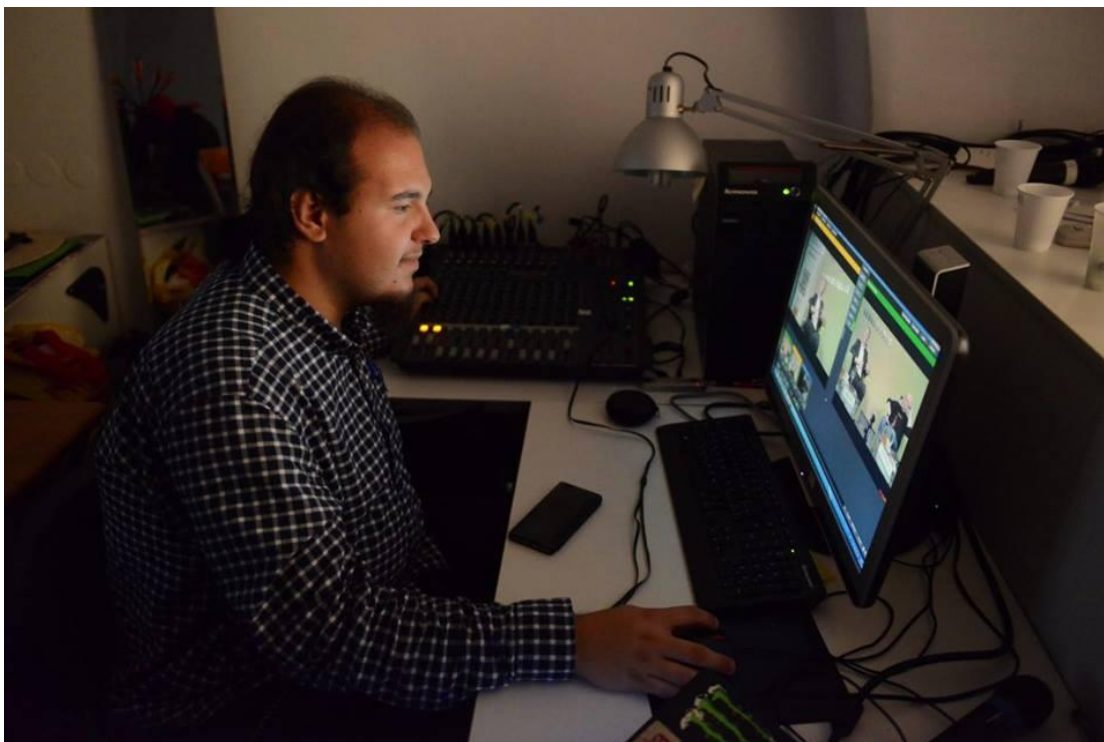
Diskusiu po premietnutí dokumentu moderoval **Tibor Máhrik**.

Vydávanie kníh: Vášeň? Biznis? Samovražda?

Juraj Heger, šéf Vydavateľstva SLOVART
Ján Štrasser

Ako sa stať úspešným vydavateľom? Čo je na vydávaní kníh najťažšie? Najväčšia slabina slovenského knižného podnikania. Súčasná situácia na knižnom trhu a jeho budúcnosť. Ideálny knižný trh. Máme veľa vydavateľov? Máme veľa dobrých vydavateľov? Malí vydavatelia.

ĎAKUJEME, BRATIA ČAPKOVCI!

Literárne pásmo, v ktorom úryvky z diela Karla a Josefa Čapka čítali **členovia Literárneho krúžku pri škole Komenského vo Viedni**: Věra Königová, Nela Štěrbová, Vladimír Stejskal, Peter Žaloudek.
Hudobné vsuvky: Richard Linha.

Spisovatelia ako spoločenský fenomén

Peter Zajac, literárny vedec, profesorom Humboldtovej univerzity v Berlíne
Jaroslav Kolař, znalec diela bratov Čapkovicov

HOMOSEXUALITA – PROGRAM DANÝ PRI NARODENÍ, CHOROBA ALEBO VOĽBA?

Dialógy odbornej a laickej verejnosti na spoločensky významnú tému

Jozef Hašto, psychiater, dlhoročný primár a prednosta Psychiatrickej kliniky FN v Trenčíne

Martin Hollý, psychiater, sexuológ, riaditeľ Psychiatrickej nemocnice Bohnice,

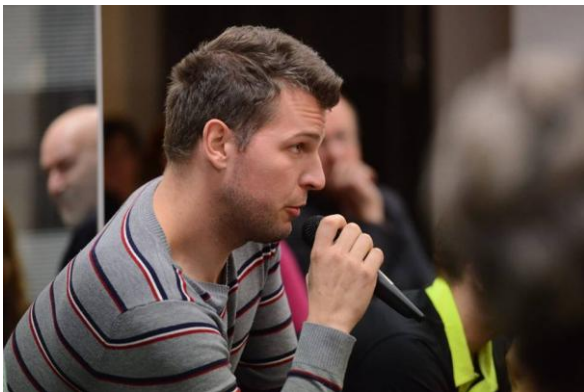
Petr Weiss, klinický psychológ a sexuológ, Sexuologický ústav, Univerzita Karlova v Prahe

Je homosexualita daná komplexnou súhrou genetických faktorov alebo je to choroba či voľba? Čo hovorí veda? Prečo si ľudia myslia, že homosexualita sa dá liečiť? Úspešnosť preorientovania homosexuálne orientovaných ľudí na heterosexuálnu orientáciu. Následky neúčinnnej liečby (života v klamstve). Prečo je vzťah väčšinového obyvateľstva k ľuďom s homosexuálnou orientáciou poväčšine neúctivý a nemilosrdný? Stigmatizačné kampane. Obrana ľudskej dôstojnosti.

Z myšlienok, ktoré na podujatí odzneli:

Martin Hollý sa vo svojej praxi stretáva aj s takými prípadmi alebo ľuďmi, ktorí so svojou orientáciou nie sú vnútorne stotožnení a chcú sa z nej liečiť. „Našou úlohou je povedať im, že to nejde. Ani v literatúre, ani vo svojej praxi som sa nestretol s tým, že by som nejakého homosexuála vyliečil – preučil z homosexuality na heterosexuála.“ Napriek rôznym existujúcim terapiám, ktoré sa vo svete vyskytujú, nepozná Martin Hollý žiadnu úspešnú. „Orientácia sa nedá zmeniť, dá sa zmeniť len chovanie. Vo všetkých prípadoch sa však prirodzenosť skôr či neskôr prejavila.“ Väčšina odborníkov sa aj podľa Martina Hollého zhoduje, že homosexualita je – v súlade s definíciou sexuálnej orientácie – vrodená záležitosť. Množstvo odborných štúdií vykonaných v posledných rokoch na celom svete vyvracia tvrdenia, že vznik homosexuality je spojený s psychologickými vplyvmi okolia, či vzormi v rodine. Vzor v rodine môže podľa neho ovplyvniť naše párové správanie – spôsob, akým si hľadáme, vyberáme, či akým sa správame k svojmu partnerovi, nemôže však ovplyvniť sexuálnu orientáciu jedinca. Skúmanie homosexuality naďalej pokračuje na všetkých úrovniach. Objavujú sa nové a nové teórie z oblasti biológie, genetiky, evolúcie a psychológie. „Či je to opreté o gény alebo biologické faktory, či v tom hrá nejakú rolu napríklad vývoj v prvom roku ľudského života? Nemám najmenší problém súhlasiť s tým, že homosexualita je multifaktoriálna záležitosť a musím len s veľkou pokorou priznať, že nevieme presne, ako to je,“ uzatvára M. Hollý.

O MILOSRDENSTVE

Juraj Jordán Dovala, biskup Československej cirkvi husitskej, Brno

Ladislav Heryán, saleziánsky kňaz, pedagóg, bibliista, Praha

Martin Kováč, diakon Starokatolíckej cirkvi v ČR s poverením pre službu na Slovensku, Bratislava

Moderuje: **Juraj Bohyník**

Témy:

Milosrdenstvo ako základný pojem evanjelia a základná Božia vlastnosť.

Podoby milosrdenstva a podoby krutosti v bežnom živote.

Aký bol Svätý rok milosrdenstva vyhlásený pápežom Františkom (6.12.2015 - 20.11.2016)?

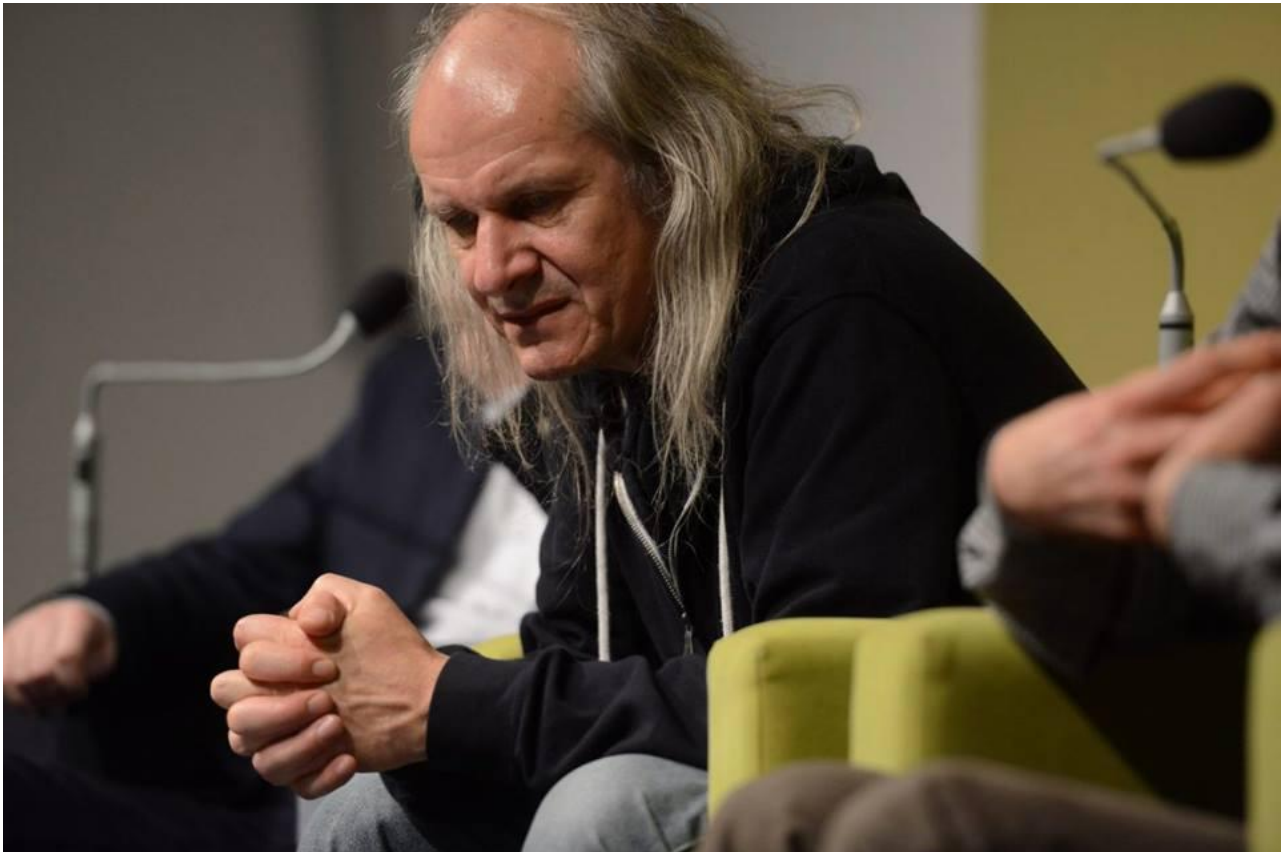
Chyby, ktoré ťažia našu spoločnosť.

Milosrdenstvo ako liek.

Z myšlienok, ktoré odzneli na podujatí:

„Pápež je kresťanská, morálna a duchovná autorita, ktorá prehovára a hoci nie sme v jednote s Rímom, vnímame s otvoreným srdcom, čo hovorí. Pápež František je nám veľmi blízky. Svojou neformálnosťou, prístupom k ľuďom, pretože to hovoril aj majster Jan Hus: ‚buď více člověkem.‘ To, že ustanovil Rok milosrdenstva, je krásne. V dnešnom svete je to cesta, ktorá je vytesnená, skôr sa presadzuje dravosť a ostré lakte. Je dobré, že ju pápež František otvára, pretože to je Kristova cesta,“ povedal biskup Juraj Dovala a dodal: „Láska, sloboda, milosrdenstvo – sú nesmierne sprofanované, tisíckrát zneužitú. A nemám na mysli len politikov. V cirkevných dejinách máme tragické okamihy, keď katolíci, protestanti, pravoslávni... medzi sebou viedli vojny. Kresťanskí králi vyvražďovali nevinné obeť a pri misiách dochádzalo k obrovskému krviprelievaniu. V mene čoho? Milosrdenstva, lásky, Pána Ježiša? To sú veci, ktoré pokiaľ my opäť nenaplníme tým pravým obsahom, tak nám sekulárny človek povie – vy nám môžete rozprávať...“

O OCHORENIACH A LIEČBE CHRBTICE

Alexej Pedan, chiroterapeut, odborný lekár pre choroby chrbtice a športovej medicíny, Trenčín
Moderuje: **Peter Ničík**

Rozprávanie o zdraví, ochoreniach chrbtice a pohybového aparátu, ich liečbe a rehabilitácii, života bez bolesti, ale i slovenskom zdravotníctve. Informácie a praktické rady pre seniorov, rodiny s deťmi, či pre mladých ľudí s uvedenými ochoreniami a pacientov na lôžku.

Napísali nám:

„Nadácia je úplne bez zveličovania jedným z dobrých darov môjho života a som zaň veľmi vďačná. Tých vzácných ľudí, čo som mohla spoznať zblízka, tie obzory, čo sa mi otvorili, myšlienky, knihy, k akým som našla cestu, nič z toho by nebolo, nebyť Polisu. Toto je pre mňa niečo nádherné a vzácné, obohacujúce a dokonca veľmi pomáhajúce aj v najťažších chvíľach môjho života. A teraz vôbec nepreháňam. Je to skrátka tak.“ návštevníčka podujatí

Ďakujem za skvelý nápad a organizáciu. **Jozef Hašto**, psychiater, Bratislava

Ďakujem za pozvanie, bolo to veľmi milé a dúfam, že prospešné. **Martin Hollý**, psychiater, Praha

Ja sa pripájam s vďakou, myslím, že robíte úžasnú prácu. Ďakujem. **Petr Weiss**, profesor psychológie, Praha

Ďakujem, že ste ma medzi seba pozvali aj s mojím minimalizmom. **Alta Vášová**, spisovateľka
V Žiline žijú krásni ľudia. Vďaka. **František Mikloško**

Ďakujem za ďalšiu príjemnú diskusiu a želám ešte veľa takýchto podujatí, ktoré kultivujú našu pamäť i našu prítomnosť. **Marián Balázs**

Želám Nadácii Poliss, aby vydržala v tejto hodnotnej práci, lebo má zmysel a určite prinesie ovocie.
Patrik Dubovský, Ústav pamäti národa

Správna rada:

Juraj Bohyník
Katarína Cibulková
Eric Andre Francois Maintenay
Vladimír Pirošík
Dana Prekopová

Revízor:

Ján Sapara

Správkyňa:

Milena Prekopová

V roku 2016 projekty pomáhali realizovať

Zuzana Benková, účtovníčka
Juraj Bohyník, filozof a teológ
Lucia Faltinová, analytička
Matej Janík, technik
Beáta Jarošová, žurnalistka
Richard Köhler, fotograf
Peter Kuchár, dobrovoľník
Tibor Máhrik, kazateľ
Veronika Mešková, dobrovoľníčka
Peter Ničík, kulturológ
Alena Pištíková, hosteska
Dagmar Požoniová, grafička
Terézia Prekopová, dobrovoľníčka
študenti žilinských stredných škôl
ľudia, ktorí si k nám prišli pohovoriť, posediť, popočúvať, popremýšľať

Granty, darcovia, sponzori, partneri

Mesto Žilina
Nadácia SLSP
Ústav pamäti národa
Preles, o.z.
Truc sphérique, o.z.
Kníhkupectvo Artforum
Vydavateľstvo SLOVART
Vydavateľstvo Portál
HMZ s.r.o.
AMD s.r.o.
A2B s.r.o.
Ľudia a organizácie, ktorí nám darovali svoj čas, myšlienky, 2% a pomohli nám uskutočniť projekty

Mediálni partneri

.týždeň
www.zilina.sk
TV Severka
TV Karpaty
Žilinsko - Bytčiansko
Žilinský večerník
Evanjelický východ
Global magazin

Ďalšie informácie:

- Nadácia zamestnávala jedného zamestnanca v trvalom pracovnom pomere. Podľa potreby a typu projektov si odborné služby objednávala externe.
- Členovia správnej rady a revízor vykonávali svoje funkcie bez nároku na odmenu.
- Správkyňa nadácie spravovala nadáciu bez nároku na odmenu za výkon tejto funkcie.
- Účtovníctvo viedla externe firma zaoberajúca sa vedením účtovníctva komerčne.
- V roku 2016 nespravovala nadácia žiaden nadačný fond.
- V roku 2016 neboli vykonané žiadne zmeny v nadačnej listine ani v zložení orgánov.
- Výška nadačného imania k 31.12.2016 je 6.638 EUR

Príjmy podľa zdrojov a pôvodu		k 31.12.2016
grantová dotácia / Mesto Žilina		2 000,00
grant / Nadácia SLSP		3 750,00
2%		10 416,62
príjmy z vlastnej činnosti		20 010,00
úroky		1,01
príjmy celkom		36.177,63
Výdavky	k 31.12.2016	v %
vlastné projekty a aktivity (podľa textovej časti)	32 943,64	95,42
administratívne a režijné výdavky (správa fondu)	1 580,82	4,58
poskytnutá finančná podpora	0,00	0,00
výdavky celkom	34 524,46	100,00

Kontakt:

NADÁCIA POLIS ŽILINA
Mariánske námestie 31
010 01 Žilina

Informácie:

Milena Prekopová
tel.: +421 905 409 384
e-mail: kancelaria@nadaciapolis.sk
www.facebook.com/nadaciapolis
www.youtube.com/nadaciapolis

2% - údaje potrebné na vyplnenie tlačív:

názov: NADÁCIA POLIS ŽILINA
sídlo: Mariánske námestie 31, 010 01 Žilina
IČO: 42390931
právna forma: nadácia

Ďalšie údaje:

DIČ: 2024172216
IBAN: SK88 1100 0000 0029 4246 4238
Registrácia číslo: 203/Na-2002/1102

Text výročnej správy: Milena Prekopová
Fotografie: Richard Köhler

